

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון כ"א באייר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - צ"ז

1. אלמנה המוכרת נכסי המת לצורך מזונותיה עבור כמה חודשים יכולה למכור בבת אחת?

- א. רב הונא - מוכרת אחת לשנים עשר חדש, ולוקח מפרנס אותה אחת לשלשים יום.
ב. רב יהודה - מוכרת לששה חדשים, ולוקח מפרנס אחת לשלשים יום, מצינו ברייתות כדעת שניהם. ואמימר פסק כרב יהודה.

2. נסתפקו: מוכרת נכסי בעלה למזונות, האם יכולה לחזור לגבות את אותם נכסים עבור כתובתה?

- צדדי הספק: רב יוסף פסק שאלמנה המוכרת באחריות נכסי המת עבור מזונותיה או כתובתה, האחריות היא על היתומים, כיון שהחוב היה עליהם. וכן כשב"ד מוכרים, ולכן היה צד לומר שיכולה לחזור ולטרופ. מצד שני יתכן שאינה יכולה, כיון שיאמרו לה היתומים נכון שאחריות על העולם לא קיבלת, אך אחריות על עצמך קיבלת.
פשט רב ששת מברייטא: אלמנה מוכרת והולכת למזונותיה עד כדי שתישאר קרקע - וסמך לה שתגבה כתובתה מאותה קרקע. משמע שאם לא שיירה אינה יכולה לחזור ולטרופ מלקוחותיה - [ולא משמע שזה רק עצה טובה].

3. אדם שמכר קרקע ואנו יודעים שמשום שהיה זקוק למעות לעסקה, ולבסוף לא נצטרך למעות, האם יכול לחזור בו מהמקח, מהיכן רצו להוכיח?

- א. מעשה ברב פפא שהחזיר את הקרקע. ונדחה: שיתכן שרב פפא נהג לפני משורת הדין.
ב. בנהרדעא אידע בצורת ומכרו אנשים את בתיהם לקנות חיטים, לבסוף הביאו חיטים והוזל השער, ופסק רב נחמן שיחזירו הבתים לבעליהם. ונדחה: שם המכירות היו בטעות מעיקרן כיון שנתגלה חספינת החיטים עמדה בעיקולי הנהר בשעת המכירה.
וזה שאמר רמי בר שמואל לרב נחמן: אם כן, נמצאת מכשילן לעתיד לבא, שלא ימצאו קונים, וענה לו וכי בצורת זה דבר שכיח, אמר לו שבנהרדעא שכיח, ובודאי כוונתו ששכיח שעומדות חספינות בעיקולי הנהר. להלכה: חוזר המקח.

4. משנה - אלמנה המוכרת נכסי המת כתובתה או מזונותיה, האם צריכה למכור דווקא בפני ב"ד?

- א. ת"ק: אלמנה בין מן האירוסין שמוכרת לכתובה ובין מן הנשואין שמוכרת למזונות - מוכרת שלא בבית דין.
ב. ר"ש חולק באלמנה מהאירוסין וסובר שתמכור רק בבית דין, ורק מוכרת למזונות מוכרת שלא בב"ד כיון שלא יכולה להתענות עד שיזדקקו לה.

5. מה טעמו של ת"ק שעבור כתובה יכולה למכור שלא בב"ד [ואינה כשאר בעלי חובות]?

- עולא - משום חינא, שלא תמנענה הנשים מלהינשא, ר' יוחנן - לפי שאין אדם רוצה שתתבזה אשתו בבית דין.
הנפק"מ בין הטעמים: גרושה - למ"ד משום חינא שייך אף בגרושה. לר' יוחנן גרושתו לא איכפת לו שתתבזה בב"ד.
רצו להוכיח כר' יוחנן - א. מדתנן: 'וגרושה לא תמכור אלא בבית דין'. ונדחה: המשנה כר' שמעון שאינו סובר את הטעם של 'חינא' ואע"פ שכבר השמיענו זאת באלמנה מן האירוסין נתחדש שאפילו בגרושה שכבר היה לה חיבת ביאה אין את הטעם של חינא.
אבל אין ללמדו ממה ששינוי 'כל שאין לה מזונות אינה מוכרת אלא בב"ד' כיון שזה בא ללמדנו את הדין של זרק גט ספק קרוב לה ספק קרוב לה שהיא מגורשת ואינה מגורשת - שאע"פ שהבעל חייב במזונותיה, כיון שמעוכבת להינשא מחמתו, מכל מקום אחר שמת היורשים פטורים מספק.
ב. ברייתא: כשם שאלמנה מוכרת לכתובתה שלא בב"ד, כך יורשי כתובתה מוכרים שלא בבית דין, וכאן לכאורה לא שייך טעם חנא באנשים.
עולא יתיר - מדובר שירשתה בתה או אחותה.

6. משנה - אלמנה שמכרה או משכנה או נתנה לאחר כתובתה או מקצתה, האם את המותר תמכור רק בב"ד?

- לת"ק [ר' שמעון]: רק בב"ד, כיון שסובר שמוכרת שלא בב"ד רק למזונות וכשמכרה מקצת כתובתה איבדה מזונותיה.
לחכמים: מוכרת כתובתה אף לפרקים, ארבעה וחמשה פעמים, ועדיין מוכרת למזונות שלא בבית דין. [וכותבת למזונות מוכרת - עצה טובה].

7. נחלקו התנאים - לרבנן מפסידה מזונותיה רק כשמכרה כל כתובתה ולר' שמעון אפילו מכרה מקצת. היכן מצינו מחלוקת שסברותיהם הפוכות?

- כאן משמע שלרבנן מקצת הכסף כתובתה שנשאר לה נחשב ככל הכסף, ולר"ש אינו נחשב ככל הכסף.
ולענין כהן גדול - 'והוא אשה בבתוליה' - לר"מ בוגרת שכלו בתוליה, אסורה כיון שמקצת בתולים אינם ככולו, ור"ש מכשיר והמקצת ככולו.
ונדחה: שם המחלוקת כיצד לדרוש הפסוק [לר' מאיר: ... בתוליה - עד דאיכא כולהו בתולים, לר"ש... בתוליה - אפילו מקצת בתולים - הובא בקיצור]

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)